

СТРУКТУРА ОПИСУ КРАЩОЇ ПРАКТИКИ ПАРТИЦИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

1. **НАЗВА ПРАКТИКИ:** ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО – КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ ВОЛЕ – БАРАНЕЦЬКОЇ ОТГ

• НАЗВА СЕКТОРУ/ТЕМАТИЧНОГО НАПРЯМУ

2. _____

3. БАЗОВА ІНФОРМАЦІЯ

Область	Львівська
Тип громади	Сільська
Кількість населених пунктів	15
Кількість населення	5268

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОРГАН МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Повна назва підрозділу ОМС, відповідного за реалізацію практики	Відділ соціально-гуманітарної політики Воле-Баранецької сільської ради
Повна назва органу місцевого самоврядування ОТГ	Воля-Баранецька сільська рада, Львівської області
Повна поштова адреса ОМС: (назва вулиці, номер будинку, назва населеного пункту, назва району, області; поштовий індекс)	село Воля-Баранецька Самбірський район, Львівська область, 81422
Телефон (з кодом міжміського зв'язку)	Телефон органу управління освіти: 0962808399
Адреса електронної пошти ОМС	socgumvolia@ukr.net
Офіційний сайт ОМС ОТГ	Сайт громади: http://voliagromada.org.ua/index.html

ПІБ керівника ОМС ОТГ	Чухрай Григорій Григорович
ПІБ керівника підрозділу ОМС, відповідного за реалізацію практики ОТГ	Кінаш Микола Дмитрович

5. ОПИС ЗМІСТУ ПРАКТИКИ

i. **Період від початку розробки до впровадження практики (від місяць/рік – до місяць/рік)**

Березень - квітень 2017

ii. **Опис проблем, для вирішення якої впроваджено практику – до 1500 знаків**

Впровадження партисипативного підходу в практику управління відділом соціально-гуманітарної політики Воле-Баранецької сільської ради вважається невід’ємною умовою ефективного менеджменту освіти в громаді. Це досить складний процес, оскільки практика попередніх років виробила в населення певну апатію і зневіру в можливості бути почутими представниками органів влади. В багатьох випадках проведення опитувань, обговорень зборів сприймається ними як формальність. Зміна свідомості та зростання активності мешканців громади в процесах управління освітою як на рівні шкіл, так і на рівні всієї громади є довготривалим процесом.

Керівником відділу соціально-гуманітарної політики громади підтримуються ініціативи та вживаються заходи щодо поширення практики використання інформаційно – комунікаційних технологій для співпраці з вчителями, батьками та учнями шкіл громади. Позитивний досвід такої роботи в окремо взятих школах також був використаний в громаді для вирішення стратегічних завдань управління освітою. Зокрема, рік діяльності Воле-Баранецької ОТГ засвідчив, що підвищення якості життя сільського населення вимагає стратегічного підходу до управління. Це передбачає розробку стратегії громади, визначення стратегічних цілей та завдань її розвитку. Невід’ємною складовою стратегії розвитку громади є стратегія розвитку освіти. Вона забезпечує: підвищення ефективності освітнього менеджменту; сприяє залученню до процесів управління учасників навчально – виховного процесу; дозволяє розподілити відповідальність з ними; в перспективі забезпечить розуміння і підтримку громадськістю прийняття складних управлінських

рішень, зокрема щодо оптимізації шкільної мережі. Якість стратегії значною мірою залежить від врахування потреб, очікувань, застережень усіх учасників навчально – виховного процесу.

Прагнення впровадження партисипативного підходу в процес управління освітою сприяли вирішенню проблем залучення учасників навчально - виховного процесу за рахунок використання ІКТ.

iii. Опис діяльності і алгоритм впровадження практики, застосовані методи вирішення проблеми, цільова аудиторія, партнери – до 3500 знаків

При вирішенні проблеми використовувалися такі методи: опитування, аналізу даних, моделювання, систематизації, обговорення.

Цільовою аудиторією є учасники навчально - виховного процесу: вчителі, діти, батьки.

Виконавцями є відділ соціально-гуманітарної політики Воле-Баранецької сільської ради.

Партнерами є голова громади, депутатський корпус, інші представники ОМС, ГО «Центр освітньої політики»

Алгоритм впровадження практики складається з трьох основних елементів (рис.1):

- Ідентифікація потреби
- Визначення варіантів вирішення проблем та вибір найбільш оптимального з них
- Залучення учасників НВП до участі в анкетуванні та його проведення.

Рисунок 1 – Елементи алгоритму впровадження практики

Реалізація першого елементу алгоритму є досить простим завданням для громад, що прагнуть використовувати в своїй практиці партисипативний підхід. Залучення громадськості до процесів управління одне із складних завдань, що постають перед ОТГ. Особливо гострим дане питання є для відділу соціально-гуманітарної політики Воле-Баранецької сільської ради. Це пояснюється тим, що освіта є однією із найбільш соціально чутливих та вразливих сфер. Дуже часто, незважаючи на факти, об'єктивні показники, а в окремих випадках і всупереч інтересам самих учнів, прийняття складних рішень зустрічає сильний супротив з боку батьків та вчителів. Зокрема, це стосується оптимізації шкільної мережі. Вирішення цієї проблеми можливе лише за умови залучення учасників навчально - виховного процесу до процесу прийняття рішень. З цією метою можуть бути використанні різні методи та підходи. Їх вибір здійснюється під час реалізації другого елементу алгоритму впровадження практики.

Проведення громадських слухань, обговорень, інтерв'ю, тощо, мають як свої переваги, так і недоліки. Керівник відділу соціально-гуманітарної політики Воле – Баранецької ОТГ спільно із директорами шкіл ініціювали впровадження сучасних технологій для налагодження співпраці з учасниками навчально - виховного процесу. Зокрема, ними проводилося анкетування за допомогою Googleформ.

Такий метод виявлення думки зацікавлених сторін вже тривалий час використовується в практиці Баранівецького НВК. Цим навчальним закладом з 2011 року використовуються онлайн - технології для реалізації механізму самооцінки педагогічного колективу, визначення потреб учнів та вчителів, оцінки відповідності середовища навчання очікуванням батьків.

Зокрема, з 2016 року для роботи з вчителями впроваджено анкети самооцінки з метою:

- приведення змісту і структури методичної роботи у школі до професійного рівня та побажань вчителя (додаток 1),
- з педагогами громади з'ясовувалась думка щодо організації методичної роботи та курсової перепідготовки в умовах існування громад (додаток 2),
- для батьків розроблено анкети з оцінки санітарно - гігієнічного режиму у школі, оцінки роботи школи та пропозицій щодо її вдосконалення

Також, щорічно учні Баранівецького НВК вибирають за допомогою онлайн - анкетування факультативи та індивідуальні заняття, а також форми і види позашкільної роботи. На початку 2017 року онлайн - анкетування почало використовуватись вчителями при визначенні переможців творчих конкурсів, зокрема конкурсу малюнків. Такий підхід сприяє залучення мешканців громади до процесів управління, в цілому, підвищує якість освітнього менеджменту. Відділ освіти сприяє поширенню цього досвіду в інших школах громади.

Використання сучасних методів комунікації в системі освіти Воле Баранецької ОТГ, був одним із факторів її вибору для участі в пілотному проекті SKL щодо розробки стратегії розвитку освіти. Пропозиція співпраці отримала належну підтримку з боку громади. Рішенням сесії сільської ради ухвалено:

1. Створення стратегічного комітету громади для розробки стратегії розвитку до складу якого увійшли представники органів місцевого самоврядування, дирекції шкіл, батьківських комітетів, учні.
2. Призначення координатора проекту.

Базове завдання, що повстало перед стратегічним комітетом – виявлення потреб, бачення різних груп учасників навчального процесу. вчителями, батьками та учнями. В керівництва відділу соціально-

гуманітарної політики та координатора проекту існувало певне побоювання, що батьків та вчителів буде важко викликати на чесну і відверту розмову, а також вийти за межі питань матеріально – технічного забезпечення діяльності навчальних закладів. Тому, серед альтернативних варіантів, було прийнято рішення використати у роботі вже перевірений на базі Баранівецького НВК досвід онлайн -опитувань. Обговорення особливостей застосування Google форм було визнано найкращим методом в процесі ідентифікації потреб, побоювань, очікувань, бачення різних груп учасників навчально - виховного процесу.

Заключний елемент алгоритму передбачав безпосередньо проведення анкетування. Найважливішими моментами в організації такої форми опитування є отримання об'єктивної інформації, усунення побічних чинників. Також перевагою Google форм анкетування є мінімум паперів та автоматизоване опрацювання отриманих даних. Звісно, що повинен бути доступ до мережі Інтернет, комп'ютер, планшет чи смартфон. Проте використання саме такого виду опитування забезпечує максимально високий рівень довіри у респондентів. На цьому етапі розробляється анкета та її переведення в Google формат. Матеріали для проведення анкетування в громаді були надані ГО «Центр освітньої політики», а переведення їх в google-форми здійснювалось координатором проекту громади. Для реалізації даної ініціативи було розроблено наступні анкети: «Завдання школи» для батьків та вчителів, «Школа, в якій навчається моя дитина» - для батьків, «Школа, в якій я навчаю» - для вчителів, «Мотивація та вдосконалення» - для вчителів, «Моя школа» (додаток 3) та «Демократія в моїй школі» - анкети для учнів.

Наступним кроком стало роз'яснення цільовим групам мети анкетування та їх залучення до цього процесу. З цією метою протягом березня-квітня координатором проекту було проведено зустрічі в усіх

школах громади з батьківськими, учнівськими та вчительськими колективами. На даних зустрічах проводилось інформування громадськості про завдання та мету проекту, а також здійснювалося соціологічне опитування. Варто зауважити, що поряд з онлайн - опитуванням, в окремих випадках, виключно за бажанням респондентів використовувалися паперові анкети. Опрацювання паперових анкет провели працівники соціально-психологічної служби Баранівецького НВК. Результати анкетування були узагальнені та обговорені з фокус групами. Такий підхід, при розробці стратегічних напрямків розвитку освіти, дозволив виявити та врахувати потреби всіх учасників навчально виховного процесу.

Отже, використання Google форм для анкетування є однаково ефективним, як при вирішенні операційних, так і при вирішенні стратегічних завдань. Використання інформаційно – комунікаційних технологій є дієвим способом впровадження партисипативного підходу в процес управління системою освіти ОТГ.

Одним із найбільших викликів на цьому шляху є залучення широкого кола зацікавлених сторін, забезпечення громадської активності і побудова роботи на принципах чесності та партнерства.

iv. Досягнуті якісні і кількісні результати практики – до 1500 знаків

1. Розроблено шість видів анкет із використанням Google форм в Воле -Баранецькій ОТГ
2. Поширено практику використання Google форм для визначення думки зацікавлених сторін в процесі розробки стратегії розвитку освіти в двох громадах Хмельницької та Тернопільської областей
3. Проведено анонімне анкетування трьох основних груп: батьки - 105 осіб, вчителів - 62 , діти –110 осіб,
4. Погоджено поширення практики анкетування за допомогою Google форм в усіх ЗОШ Воле - Баранецької громади для ідентифікації потреб учнів в позашкільній освіті

- v. **Головні ризики впровадження практики - до 1000 знаків**
 - 1) Відмова основних учасників НВП від участі в анкетуванні
 - 2) Надання неправдивих відповідей на питання в анкеті
 - 3) Низька якість анкет
- vi. **Бюджет практики, обсяги та джерела фінансування, співфінансування, внесок громади тощо**

Впровадження практики не потребує додаткових ресурсів, гугл – форми є безкоштовним і не потребує додаткових фінансових витрат
- vii. **Наявність публікації у ЗМІ щодо практики (посилання)**

Презентації, публікації у ЗМІ щодо реалізованої практики відсутні

6. ДОДАТКИ ДО ОПИСУ ПРАКТИКИ:

В форматі PDF файлу приклади напрацьованих місцевих нормативно-правових і інших релевантних документів, які допомагають його впровадженню.

- [LVI0802_Додаток 1 анкета 1Для вчителів щодо організації методичної роботи](#)
- [LVI0802_Додаток 2 анкета 2Для вчителів щодо самооцінки](#)
- [LVI0802_Додаток 3 анкета3 Для учнів моя школа](#)